

Η πρωτοχρονιά σε διάφορες εποχές, σε διάφορους λαούς και πολιτισμούς

Σε λίγο ξεκινά μια νέα χρονιά, η ανάγκη του ανθρώπου να μπαίνει σε ένα νέο κύκλο, προχωρώντας σπειροειδώς τη ζωή του, ακολουθώντας τη μητέρα φύση και τον κύκλο των εποχών της. Ένας πλήρης κύκλος φαινόμενης περιστροφής του Ήλιου γύρω από τη Γη μας δίνει το έτος. Ένας πλήρης κύκλος φάσεων της Σελήνης που ταυτίζεται χρονικά με ένα πλήρη κύκλο περιστροφής της Σελήνης γύρω από τη Γη μας δίνει τον μήνα. Κι έτσι ένα ημερολόγιο για να παρακολουθεί ταυτόχρονα και τους 2 κύκλους πρέπει να είναι ηλιο-σεληνιακό, όπως ήταν το αρχαίο Ελληνικό Αττικό και το Εβραϊκό, που συνεχίζει μέχρι και σήμερα. Σε αυτά τα ημερολόγια κάθε ημερομηνία δείχνει και τη τρέχουσα φάση της Σελήνης, πχ. σήμερα (Πρωτοχρονιά του 2022) είναι 28^η Ποσειδεώνος του 1^{ου} έτους της 700^{ης} Ολυμπιάδος στο Αττικό ημερολόγιο ή 28^η του Tevet του έτους 5782 από ιδρύσεως κόσμου στο Εβραϊκό ή 27^η του Djumada l'Ula του έτους 1443 από την Εγίρα στο Μουσουλμανικό ή 29^η του Margasirsa του έτους 2078 V.S. στο παραδοσιακό Ινδουιστικό ή 29^η του 11^{ου} μήνα του έτους Xin-chou έτους του βοδιού στο Κινέζικο, οπότε έτσι κάποιος γνωρίζει και την τρέχουσα φάση της Σελήνης που είναι 28 ημερών. Η ευφυΐα των ηλιακο-σεληνιακών συνίσταται στην παρεμβολή ενός επιπρόσθετου μήνα στα 7 από τα 19 έτη του λεγόμενου 19-ετούς κύκλου του Μέτωνα. Υπήρχαν όμως και καθαρά ηλιακά όπως το Αιγυπτιακό, όπου δεν υπήρχε καμία πληροφορία της τρέχουσας φάσης της Σελήνης αλλά και καθαρά σεληνιακά όπως το Μουσουλμανικό, όπου το έτος των 12 μηνών χάνει κάθε χρόνο σε σχέση με την πραγματική διάρκεια 11 ημέρες.

Πότε άραγε και γιατί γιορτάζουν οι διάφοροι λαοί τις πρωτοχρονιές τους;

Όλοι στον 'πολιτισμένο' δυτικό μας κόσμο που έχει καπελώσει πολιτιστικά τους υπόλοιπους ακολουθούμε το λεγόμενο Γρηγοριανό ημερολόγιο, μετεξέλιξη του Ιουλιανού, μετεξέλιξη του αρχαίου Ρωμαϊκού ημερολογίου, όπου η έναρξη του έτους ορίζεται την **1^η Ιανουαρίου**. Σχετικά με τα ονόματα των μηνών αλλά και των ημερών του δικού μας ημερολογίου, μπορείτε να δείτε την αναλυτική περιγραφή στο:

http://www.epistemeacademy.org/stars/documents/months_days.html

Η χρονολογία που ακολουθούμε εισήχθη το 535 από τον μοναχό τον Διονύσιο τον Μικρό, ο οποίος όμως δεν είναι και σίγουρο ότι εκτίμησε σωστά το έτος γεννήσεως του 'Ιησού', με βάση το οποίο υπολογίζεται κάθε έτος στην λεγόμενη χρονολόγηση AD. Αναλυτική περιγραφή του project του Διονύσιου μπορείτε να δείτε στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/when-Anno-Domini-chronology-was-introduced.html>

Η μεγάλη αλλαγή που συνέβη στον Δυτικό και αργότερα στον Ανατολικό Χριστιανικό κόσμο ήταν η μετάβαση από το Ιουλιανό στο Γρηγοριανό ημερολόγιο, την επομένη της 4^{ης} Οκτωβρίου του 1582 που δεν ονομάστηκε 5^η αλλά 15^η Οκτωβρίου, προχωρώντας το κατά 10 ημέρες και επαναφέροντας έτσι το ημερολόγιο σε συγχρονισμό με τις εποχές, τις ισημερίες και τα ηλιοστάσια. Αυτή η αλλαγή πέρασε στις χώρες που ακολουθούσαν το Ρωμαιοκαθολικό Δόγμα, ενώ δεν έγινε αποδεκτό από τις προτεσταντικές χώρες, οι οποίες το αποδέχθηκαν αργότερα, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και οι αποικίες του που έκαναν την

μετάβαση την επομένη της 2ας Σεπτεμβρίου του 1752 που δεν ονομάστηκε 3^η Σεπτεμβρίου αλλά 14^η Σεπτεμβρίου, προχωρώντας το κατά 11 ημέρες. Στις ορθόδοξες χώρες η μετάβαση έγινε ακόμη αργότερα, όπως στην Ελλάδα που έγινε την επομένη της 15^{ης} Φεβρουαρίου του 1923 που δεν ονομάστηκε 16^η Φεβρουαρίου αλλά 1^η Μαρτίου, προχωρώντας το κατά 13 ημέρες.

Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι δεν είχαν οι Ευρωπαϊκοί λαοί πάντα την 1^η Ιανουαρίου ως πρωτοχρονιά. Οι Άγγλοι και οι Σκωτσέζοι είχαν μεταθέσει την πρωτοχρονιά στην 25^η Μαρτίου από το 1100 μέχρι το 1600 (οι Σκωτσέζοι) και το 1752 (οι Άγγλοι), οπότε και το επανέφεραν στην γνωστή 1^η Ιανουαρίου. Επίσης η Βυζαντινή αυτοκρατορία είχε ως πρωτοχρονιά την αρχή της Ινδίκτου, 1^η Σεπτεμβρίου.

Κάποιοι διατήρησαν το παλαιό ημερολόγιο (οι λεγόμενοι παλαιοημερολογίτες), οπότε εορτάζουν την πρωτοχρονιά του 2022 την 14η Ιανουαρίου. Η κλιμάκωση της απόκλισης μεταξύ των 2 ημερολογίων θα κάνει τους παλαιοημερολογίτες να γιορτάσουν την πρωτοχρονιά του 25000 (μ.Χ.) την 5^η Ιουλίου και το Πάσχα την 28^η Σεπτεμβρίου. Λεπτομέρειες για την μετάβαση από το Ιουλιανό στο Γρηγοριανό ημερολόγιο μπορείτε να βρείτε στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/from-old-roman-calendar-to-julian-calendar.html>

Για να δούμε στη συνέχεια την πρωτοχρονιά στους υπόλοιπους πολιτισμούς.

Στους αρχαίους Αθηναίους ως έναρξη του έτους του **Αττικού ημερολογίου** οριζόταν η 1^η ημέρα σεληνιακού μήνα μετά το Θερινό Ηλιοστάσιο, η 1^η του μήνα Εκατομβαιώνος. Αυτή πέφτει περίπου στο διάστημα 21 Ιουνίου με 21 Ιουλίου. Οι χρονολογήσεις ακολουθούσαν διάφορες συμβάσεις, όπως το όνομα του Επώνυμου Άρχοντος, αλλά από τα Ελληνιστικά χρόνια και μετά συνηθίζεται με βάση την 1^η Ολυμπιάδα του 776 (π.Χ) και το έτος της τρέχουσας τετραετίας. Κατά το τρέχον έτος η έναρξη του Αττικού ημερολογίου πέφτει την 29^α Ιουνίου του 2022 (1^η Εκατομβαιώνος του 2^{ου} έτους της 700^{ης} Ολυμπιάδος).

Στους **Εβραίους** ως έναρξη του έτους ορίζεται η εγγύτερη 1^η ημέρα σεληνιακού μήνα προς την φθινοπωρινή ισημερία (23^η Σεπτεμβρίου), 1^η του μήνα Tishri. Η χρονολόγηση ορίζεται με βάση την ημέρα της Δημιουργίας, που περιγράφεται στην Γένεση της Πεντατεύχου, η οποία έχει εκτιμηθεί (!) ότι ήταν η 7^η Οκτωβρίου του 3761 (π.Χ.) Κατά το τρέχον έτος η έναρξη του Εβραϊκού έτους πέφτει την 26^η Σεπτεμβρίου 2022 (1^η Tishrei του 5783 Anno Mundi). Σχετικά με την εκτίμηση της ημερομηνίας της Δημιουργίας του κόσμου από τους Εβραίους και αργότερα τους Βυζαντινούς, μπορείτε να δείτε αναλυτικά στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/creation-of-world-did-occur-3761-BC-or-5509-BC.html>

Στους **Μουσουλμάνους** η έναρξη των ετών τους ορίζεται από το γεγονός της μετανάστευσης (Hijr, εξ ου και το όνομα του ημερολογίου Hijri) του Προφήτη τους Μωάμεθ από την Μέκκα στη Μεδίνα, την 16^η Ιουλίου του 622 (μ.Χ.) Η έναρξη κάθε έτους ορίζεται από την 1^η του μήνα Muharram, η οποία όμως λόγω του ελαττώματος του ημερολογίου απαγόρευσης εμβόλιμων μηνών (η οποία υπάρχει μάλιστα στο Κοράνι από τον ίδιο τον

Προφήτη, για να μην ακολουθούν την τακτική των απίστων, παρόλο που είναι σωστή) μετατίθεται συνεχώς σε σχέση με τα υπόλοιπα συγχρονισμένα με τις εποχές ημερολόγια. Έτσι η έναρξη του Μουσουλμανικού έτους διανύει όλη την γκάμα των εποχών, καλοκαίρι, φθινόπωρο, χειμώνα, άνοιξη μέσα σε 36 περίπου χρόνια. Κατά το τρέχον έτος χρόνου η πρωτοχρονιά τους θα πέσει την 30^η Ιουλίου του 2022 (1^η Muharram του 1444 Anno Hejira).

Δεν θέλησαν όμως όλοι οι μουσουλμάνοι να συνεχίσουν την εσφαλμένη αυτή τακτική των κολοβών ετών και έτσι οι **Πέρσες**, οι **Αφγανοί** και οι **Κούρδοι** ακολουθούν ένα εντελώς διαφορετικό ημερολόγιο από τους υπόλοιπους Μουσουλμάνους, βασισμένο σε ακριβέστατους υπολογισμούς του μεγάλου Πέρση μαθηματικού, αστρονόμου και ποιητή Omar Khayyam, καθιστώντας έτσι το Περσικό ημερολόγιο ακριβέστερο ακόμη και από το Γρηγοριανό. Το ημερολόγιο αυτό ακολουθεί ένα ειδικό αλγόριθμο χαρακτηρισμού ενός έτους ως δίσεκτου, που είναι ακριβέστερος του δικού μας. Ως έναρξη του έτους ορίζεται η εαρινή ισημερία (21^η Μαρτίου), ενώ η χρονολόγηση έχει ως αρχή και πάλι το έτος μετανάστευσης του Προφήτη Μωάμεθ. Κατά το τρέχον έτος η πρωτοχρονιά τους θα πέσει την 21^η Μαρτίου 2022 (1^η Farvardin κατά τους Ιρανούς ή 1^η Hamal/Wray (Aries) κατά τους Αφγανούς Παστού ή 1^η Xakelêwe κατά τους Κούρδους του έτους 1401 Anno Hejira). Περισσότερα για την απίστευτη ακρίβεια του Περσικού ημερολογίου μπορείτε να δείτε στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/the-insurmountable-accuracy-of-persian-calendar.html>

Στους **Κόπτες** ως έναρξη του έτους ορίζεται η 1η ημέρα του μήνα Θωτ (από τον αρχαίο θεό των Αιγυπτίων), η οποία στο Ιουλιανό ημερολόγιο συνέπιπτε με την 29^η Αυγούστου, άρα τώρα πλέον στο Γρηγοριανό ημερολόγιο έχει μετατεθεί στην 11^η/12^η Σεπτεμβρίου (12^η όταν το επόμενο έτος είναι δίσεκτο). Η χρονολόγησή τους ξεκινά από το έτος 284 (μ.Χ.) κατά το οποίο ανέλαβε ως αυτοκράτωρ ο Διοκλητιανός, επειδή θέλουν να σηματοδοτήσουν την χρονιά που καταλαμβάνει την εξουσία αυτός που εκτέλεσε τον μεγαλύτερο διωγμό εναντίον των χριστιανών. Για τον λόγο αυτό η επίσημη χρονολόγησή τους έχει τον τίτλο Anno Martyri (από την εποχή των Μαρτύρων). Κατά το τρέχον έτος η πρωτοχρονιά τους θα πέσει την 11^η Σεπτεμβρίου 2022 (1^η Thout του 1739 Anno Martyri). Για λεπτομερή ανάλυση του ημερολογίου των Κοπτών μπορείτε να δείτε στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/copts-preserved-first-christian-chronological-system.html>

Στο **Αιθιοπικό ημερολόγιο** ως έναρξη του έτους ορίζεται η 1η ημέρα του μήνα Maskarram, η οποία στο Ιουλιανό ημερολόγιο συνέπιπτε με την 29^η Αυγούστου, άρα τώρα πλέον στο Γρηγοριανό ημερολόγιο έχει μετατεθεί στην 11^η/12^η Σεπτεμβρίου (12^η όταν το επόμενο έτος είναι δίσεκτο). Η χρονολόγησή τους ξεκινά από το έτος 8 (μ.Χ.), το οποίο θεωρούν ως έτος γεννήσεως του Χριστού, σύμφωνα με την εκτίμηση του Anianus. Η επίσημη χρονολόγησή τους έχει τον τίτλο Amätä Məhrät (Εποχή του Ελέους). Του χρόνου η πρωτοχρονιά τους θα πέσει την 11^η Σεπτεμβρίου 2022 (1^η Maskarram του 2015 Amätä Məhrät). Για λεπτομερή ανάλυση του Αιθιοπικού ημερολογίου μπορείτε να δείτε στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/why-ehiopian-numbering-is-eight-years-late.html>

Στο **Αρμενικό ημερολόγιο** ως έναρξη του έτους ορίζεται η 1η ημέρα του μήνα nawasard-i', η οποία κατά την έναρξη του ημερολογίου το έτος 552 (μ.Χ.) συνέπιπτε με την 11^η Ιουλίου (στο ισχύον τότε Ιουλιανό ημερολόγιο). Το Αρμενικό όμως ημερολόγιο έχει την ιδιομορφία να μην εισάγει δίσεκτες ημέρες, να θεωρεί δηλαδή όλα έτη 365 ημερών. Για τον λόγο αυτό ολισθαίνει συνεχώς σε σχέση τόσο με το παλαιό (Ιουλιανό) ημερολόγιο όσο και με το νέο (Γρηγοριανό) ημερολόγιο, οπότε η έναρξη του έτους αλλάζει κάθε 4 έτη με αποτέλεσμα η πρωτοχρονιά τους, αφού πέρασε όλες τις ημερομηνίες του Ιουλιανού/Γρηγοριανού ημερολογίου, συνέβη και πάλι την 11^η Ιουλίου (24^η Ιουλίου με το νέο ημερολόγιο) μετά από 1460 έτη, δηλαδή το έτος 2013 (μ.Χ.) Κατά το τρέχον έτος η πρωτοχρονιά τους θα πέσει την 22^α Ιουλίου 2022 (1^η nawasard-i του 1472 Αρμενικής Εποχής). Για λεπτομερή ανάλυση του Αρμενικού ημερολογίου μπορείτε να δείτε στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/armenian-calendar-a-calendar-with-no-leap-years.html>

Στο ημερολόγιο της νεότερης και πολύ εξαπλωμένης θρησκείας των **Baha'i** η πρωτοχρονιά ορίζεται σε συγχρονισμό με το Περσικό ημερολόγιο, κατά την εαρινή ισημερία, 21^η Μαρτίου. Η έναρξη χρονολόγησης είναι το έτος 1844 (μ.Χ.) κατά το έτος Διακήρυξης της Αλήθειας του μεγάλου Προφήτη των Baha'i, τον Bab. The Baha'i Calendar starts in the spring equinox of 1844 AD (21st of March), with each year starting on the spring equinox computed through the algorithm used in the Persian Calendar. Year 1844 A.D (year of the Declaration of Bab) is the year 1 of Baha'i's, so 2018 A.D. is 175 B.E. (Bab Era). Κατά το τρέχον έτος η πρωτοχρονιά τους θα πέσει την 21^η Μαρτίου 2022 (1^η του μήνα Bahá (Λάμψη) του έτους 179 της Εποχής μετά τον Bab). Για λεπτομερή ανάλυση του ημερολογίου των Baha'i, μπορείτε να δείτε στο:

<http://epistemeacademy.org/stars/documents/bahai-calendar-a-distinct-19partite-tree.html>